

JOC NOU

Pares i mestres, fora!

EMILI TEIXIDOR

Un dels llibres de més èxit entre els joves és *Prohibit als pares*, de Josep Lobató, a La Magrana. De l'autor i el seu equip d'un programa de ràdio a Flaixbac, amb el nom del llibre. L'entusiasme del públic lector és tan gran que els magatzems on es va anunciar la signatura dels autors van haver de posar personal de seguretat per ordenar les cues i evitar conflictes. Diu que a primeres hores del matí, el jovent ja feia cua com si es preparés un esdeveniment, l'arribada d'algun ídol musical o del cinema.

El primer cop que em van parlar del fenomen va ser una amiga, bona professional liberal, casada amb un altre bon professional, joves tots dos, oberts, preocupats per l'educació dels tres fills..., en fi, una família sense problemes i feliç. Ella em va dir que el seu fill de dotze o tretze anys es passava hores escoltant un programa de ràdio, *Prohibit als pares*, que parlava de sexe sense embuts ni manies, amb totes les lletres, i que els amics del noi feien el mateix. Em va semblar que la meua amiga estava més preocupada per les hores d'estudi o de repòs que perdia el noi que per les informacions que podia treure'n.

La segona vegada va ser quan en una altra trobada, però aquest cop fora de Barcelona, l'amiga me'n va tornar a parlar dient que aquell matí l'havia trucat el fill per demanar-li permís, més ben dit, per referendar el permís que ja li

JOSEP LOBATÓ SIGNANT EXEMPLARS DEL SEU LLIBRE 'PROHIBIT ALS PARES'

CLICK ART FOTO

havia donat el pare, no recordo si per saltar-se una classe o per sortir de casa abans d'hora, a les sis de la matinada, perquè havia d'anar a fer cua als magatzems on signarien el llibre. Aquest cop l'amiga em va semblar més preocupada.

I el tercer cop va ser a la passada festa del llibre, i la notícia va sortir a molts diaris: cues, signatures, empentes, llista d'èxits, cridòria, tot un espectacle.

I ara m'ha arribat el llibre i l'he fullejat. És una recopilació de les preguntes sobre sexe que els joves oients fan a l'equip del programa i les respostes fresques, sense censures, clares i

aclaridores, als dubtes adolescents. Mentre passava el fulls, jo em feia una altra mena de preguntes. Per exemple: ¿com és que en una societat que es diu alliberada, oberta, desprejuiciada..., en una paraula, moderna, en què a les escoles hi ha classes de sexualitat obligatòria i gratuïta, a les famílies d'un cert nivell tan urbanes com rurals, per no dir la majoria, se suposa que els infants són educats i informats en aquesta qüestió sense problemes ni complexos, a la televisió hi ha gairebé més programes sobre sexualitat que de cuina, a dojo i a totes les cade-

nes, i fins i tot hi ha pornografia, oral a totes hores i visual a la nit, a molts llocs hi ha associacions de planificació familiar i d'atenció primària i centres d'informació i assessorament per a joves, a les discoteques i als centres juvenils hi ha màquines de venda de preservatius, fins i tot als instituts es parlava de posar-ne..., en fi, en una societat en la qual el sexe és present d'una manera que molts troben embafadora, tingui necessitat d'una veu i un espai especials per informar els joves d'allò que els contribuents paguem perquè ho facin uns especialistes en unes institucions

oficials, siguin pedagogs, psicòlegs, metges o sexòlegs?

El mínim que es pot dir és que la feina que fan és insuficient. I que algun punt de reflexió mereixeria el fet per part dels professionals. Potser és que els joves no es fien ben bé de les fonts oficials, i els cal un espai i unes veus que considerin de confiança, que els parlin amb el seu llenguatge i no amb el de la ciència, de la moral, dels adults o de la por, i sense el testimoni enganyador de l'autoritat, pares, metges o mestres. Potser aquest és el mèrit més gran del programa i del llibre que no diu res de nou, tot està inventat que diuen els que no tenen cap mena d'imaginació, però sí que ho diu d'una altra manera.

SENSE PENA I AMB GLÒRIA

Mirant l'índex de paraules clau del llibre, m'adono que encara queda feina per fer. Per exemple, els mots *pedòfil* i *pedofília* no hi són. Potser a la ràdio n'han parlat. Però en un temps en què esclaten cada dia escàndols d'aquest tipus, un llibre de divulgació trobo que hauria de portar alguna advertència. I altres mancances. I això és una altra de les preguntes que suscita: ¿com és que el text o l'emissió no han provocat cap comentari, cap crítica, cap debat..., encara que només fos per completar els problemes a resoldre? Però aquesta deu ser una de les raons de l'èxit: l'anar per lliure, sense els encotillaments habituals, sense cap pena i amb tota la glòria.

PARLEM-NE

Cantem i ballem

JOAN SOLÀ

L'altre dia titulàvem aquest escrit "Parlem-nos". Avui hem d'acotar altres terrenys de la vida ordinària. No fa sinó una setmana els de Política Lingüística i el president de la Unió de Músics de Catalunya ens invitaven a la presentació de la campanya "Ballem en català". Ho trobo excel·lent i recordo altres campanyes de TV3 en el mateix sentit, ben interessants. Nosaltres havíem estat en altres moments capdavanters de moltes iniciatives d'aquestes: vam inventar la nova cançó, que va arribar a assolir nivells ben envejables de qualitat en lletra i música, i que després es va encomanar a d'altres pobles d'Espanya; i havíem tingut unes quantes formacions musicals de primera línia per servir la

música més actual. Es tracta d'aprofitar i de renovar les forces, de no deixar-nos ofegar per altres cultures veïnes. Bé ho hem aconseguit també, i de manera ben espectacular, en el terreny dels serials de TV i en molts altres com el del teatre.

INTENT DE CATALANITZACIÓ

A mi em fa una pena molt íntima quan veig que en una boda, en un dinar de família o d'amics, en un final de curs, en una celebració de Copa de Lliga, la gent no sap massa quines frases dir, quins eslògans cantar, i acaba amb un intent estrany de catalanització del que ha sentit en castellà. En castellà queda molt bé, en una manifestació multitudinària, allò de *Cam-pe-oo-nes, cam-pe-oo-nes*, però en català queda simplement com un interruptus

d'aquells, queda horrible. Fins i tot pot passar que, per no saber què cantar o què cridar, acabem recordant una rima qualsevol que ens compromet (com li va passar a l'Eto'o fa ben poc). O, simplement, acabem cantant l'*Asturias, patria querida-a*. No: nosaltres tenim molta més imaginació i molta més capacitat: el Barça va fer precisament un gran pas quan va encomanar l'himne a l'Espinàs, un himne fàcil, encomanadís, d'un llenguatge exemplar (*Tot el camp és un clam, Tant se val d'on venim, Tenim un nom i el sap tothom*). I un dia vam donar una versió ben escaient (*Per molts anys, per molts anys*) al *Happy birthday*, fins que, ai, a poc a poc l'anem substituint per un *Moltes felicitats* que no s'havia dit mai abans.

Simplement: necessitem can-

çons, eslògans fàcils i genuïns per a celebracions i escaïences de tota mena. I no seria difícil de tenir-ho: tot és que els grans mitjans de comunicació s'ho proposin i obrin concursos. Els nostres poetes i els nostres músics hi posaran la gràcia i l'experiència que cal. Ens hem de proposar de crear nosaltres. No hi ha res més nefast per a una llengua com la nostra que haver de reproduir o traduir (calcar) el que s'ha creat en una altra llengua tan paral·lela com la castellana: un refrany, una frase publicitària, un crit de victòria, una rima a favor o en contra d'un polític, una tonada d'anar a la muntanya, de bufar les espelmes, de fer dormir la canalla, de brindar.

I ara que dic brindar, els mallorquins tenen una mena d'oració o de jaculatòria mo-

dèlica. Potser és un pèl llarga perquè la gent de més de cinquanta anys la recordem d'una vegada per l'altra; però això rai: sempre hi ha algú que la recorda, com passa amb els acudits. O bé: podria posar-hi música algun bon professional, i a l'acte la recordaríem tots per sempre. Jo l'havia sentida en els temps gloriosos (com tots els temps passats) de Guillem d'Efak i la continuo sentint ara (un ara no menys gloriós) quan em reuneixo amb amics de les Illes o d'aquí i amb les copes alçades del sacerdot de torn, reverentment, entona: *Beguem per la santa taça / i, de pàmpols coronats, / professam sempre estar gats / i reformar si mos espassa. / I, quan no puguem dar passa / i caminem com uns rucs, / diguem: al·lots, beguem-ne una altra / perquè es ventre no s'eixug. / Ara beven.*